

ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЯК ЧИННИК ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ОСВІТИ (ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД)

Освіта сьогодення характеризується різноманітністю структур, змісту, форм і методів, що обумовлено специфікою історичного розвитку та пріоритетами щодо освітніх потреб. На систему освіти впливають також зовнішні чинники: процеси глобалізації суспільства, інтернаціоналізація освіти, діяльність міжнародних організацій. Формуються спільні тенденції розвитку педагогічної галузі у світовому освітньому просторі, що визначає потребу подальшого розвитку також і вітчизняної системи післядипломної педагогічної освіти [1, с.187].

У Німеччині підвищення кваліфікації вчителів має свої особливості: федеративні землі мають різну структуру навчальних закладів, де діють власні правила щодо термінів підготовки вчителів, вимог до змісту освіти, педагогічної компетентності та кваліфікації. Педагоги вдосконалюють професійну компетентність не лише на курсах підвищення кваліфікації, а шляхом самоосвіти, яка включає оволодіння різноманітними знаннями, практичними вміннями [1, с. 189]. На сучасному етапі для учителів та викладачів існує багато Інтернет-ресурсів, зокрема для вдосконалення методики викладання іноземних мов та підвищення рівня комунікативних компетентностей [<https://www.goethe.de/de/spr/unt/for.html>], онлайн-курси дигіталізації навчального процесу (Online-Fortbildungen zum Einsatz digitaler Medien), вебінари та семінари:

<https://fobizz.com/>, <https://fortbildung-online.lernnetz.de/>,

<https://www.integrationsfonds.at/weiterbildung/seminare-fuer-lehrerinnen/>,

https://bildung.bmbwf.gv.at/schulen/lehr/lfb/ahs_bundesseminare.html,

<https://www.ef.at/tz/courses/free-webinars/>.

В Австрії відповідно до законодавства педагогічні кадри зобов'язані щорічно взяти участь у заходах з підвищення кваліфікації, які передбачають також сертифікацію, в обсязі 15 год. Таку можливість пропонують педагогічні вищі навчальні заклади (Pädagogische Hochschulen) [3]. На сайті Міністерства освіти, науки та дослідження Австрії запропоновано перелік курсів та заходів з підвищення кваліфікації, на які учителі можуть зареєструватися в режимі онлайн. Основні заходи з підвищення кваліфікації проводяться у вищих педагогічних закладах (Pädagogische Hochschulen). Значну частина заходів з підвищення кваліфікації для вчителів пропонує Віденська вища педагогічна школа (Pädagogische Hochschule Wien) [4].

У 2016 році в Австрії вступила в дію нова інноваційна концепція педагогічної освіти «Pädagog Innenbildung Neu», яка передбачає також зміну

структури педагогічної післядипломної освіти. Для досягнення якомога вищої якості роботи педагогічних кадрів у школах було враховано п'ять вихідних пунктів:

1. Загальна привабливість професії вчителя та передумови вступу в педагогічні вищі заклади.
2. Відбір кандидатів на навчання.
3. Основна підготовка майбутніх учителів, яка передбачає формування фахових, базових та педагогічних компетенцій.
4. Початок кар'єри розглядається як проміжна ланка між базовою освітою та професійною діяльністю.
5. Підвищення професійної кваліфікації, освіти впродовж життя і продовження навчання вчителів у активному професійному житті [2, с. 6].

Необхідність змін у системі післядипломної педагогічної освіти викликана дискусією у міжнародній освітній політиці, оскільки саме в країнах, які займають найвищі позиції у міжнародному рейтингу щодо досягнень шкільної освіти, інноваційний концепт післядипломної освіти розглядається як вирішальна складова частина загальної освітньо-політичної стратегії.

Крім того, усі освітні системи країн із підвищеними вимогами в шкільному секторі у зв'язку зі зростаючою неоднорідністю учнівської молоді, спричиненою міграцією, прискореними соціальними змінами, викликами технологічних інновацій, стикаються з питанням, як найбільш ефективно впоратися з цими викликами. Післядипломна педагогічна освіта трактується як потенційний ресурс [2, с.7].

У більшості європейських країн післядипломна педагогічна освіта розглядається як особисте завдання окремого вчителя, який автономно вирішує щодо обирання сфери та обсягу компетенцій, які необхідно розширити та вдосконалити. Учителі, як правило, формують індивідуальну програму, самостійно обираючи освітні заходи, які пропонують вищі навчальні заклади, та погоджують їх з керівництвом. У вищих навчальних педагогічних закладах підвищення кваліфікації вчителів складає частину діяльності, тематика зазвичай стосується фахового вдосконалення, креативності, а також стресового менеджменту, запобігання «професійному вигоранню» та ін.

Отже, вирішення проблем підвищення кваліфікації учителів у багатьох зарубіжних країнах реалізується на основі концептуальної стратегії, на глибокому системному аналізі результатів діалектичного взаємозв'язку, взаємодії та взаємодоповнення умов і основних принципів функціонування сучасної системи фахового вдосконалення педагогів [1, с. 190].

Так як система післядипломної педагогічної освіти розглядається як впливовий фактор аналізу перспектив та пріоритетів суспільства, виховання інтелектуального та культурного потенціалу, варто вивчати досвід європейських країн щодо підвищення кваліфікації учителів із метою підвищення рівня вітчизняної освіти.

Література

1. Клясен Н. Післядипломна педагогічна освіта: зарубіжний досвід та сучасна практика / Н. Клясен // Нова педагогічна думка. – 2014. – № 2. – С. 187–190. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npd_2014_2_56
2. Feller, Wolfgang, Stürgh, Anna. Warum Fortbildung mindestens so wichtig ist wie die Erstausbildung. – Agenda Austria, Vereinigung für wissenschaftlichen Dialog und gesellschaftliche Erneuerung, Wien, 2017. – 35 S.
3. Landeslehrer-Dienstrechtsgesetz (LDG) 1984 § 43 Abs 3. Режим доступу: <http://www.za-aps-wien.at/vereinbarungen-zassr/dienstrecht/verpflichtende-fortbildungsveranstaltungen/>
4. Pädagogische Hochschule Wien. Режим доступу: <https://www.ph-online.ac.at/ph-wien/webnav.ini>

УДК 7.071.4:371.14

Цвер А. М.

доктор наук, Вища Школа
Міжнародного і Регіонального
Співробітництва ім. З. Гльогера, Польща
andrew1@post.pl

ПРОБЛЕМА ОЦІНКИ ДИДАКТИЧНОЇ РОБОТИ ВИКЛАДАЧА (РЕФЛЕКСІЙНИЙ ПОГЛЯД)

Питання якості роботи педагогічних працівників є проблемою, що привертає увагу освітніх органів влади практично у всіх країнах, а також у Польщі, тому що завжди існував та існує дисонанс між державними і соціальними вимогами до вищої освіти, та реальними можливостями задоволення цих очікувань. Проблема якості педагогічної роботи визнається на всіх рівнях управління освітою і, як правило, об'єднує три аспекти:

- якість освіти майбутніх педагогів;
- правила та методологія працевлаштування вчителів як умова якості їх професійної діяльності;
- оцінка педагогічної діяльності.

Контроль та супутнє оцінювання дидактичної діяльності вчителя відносяться до групи цих складних проблем, які завжди викликали і досі викликають значні суперечки, глибокі роздуми як серед тих, хто оцінює, так і тих, кого оцінюють.

Незважаючи на значні досягнення в теорії та практиці дидактики вищої школи, єдина, сучасна, внутрішньо послідовна система оцінювання та просування академічних викладачів, яка відповідала б соціально-педагогічним очікуванням, поки що не розроблена. Для цього є багато причин. До основних відносяться, серед іншого, відсутність об'єктивних критеріїв оцінки (висловлення позитивної або негативної думки), використання не завжди відповідних методів оцінки та контролю, або використання різних тлумачень їх функцій. Питання оцінки є складною проблемою в тій мірі, у якій питання правдивості або неоднозначності (надмірної невизначеності) думки викликає численні суперечності в академічному середовищі.